

2024-06-13 Nr. NV-1601

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-305(2); TAP-24-306(2); TAP-24-307(2) TAIS-24-9885, 24-4811(2), 24-4810(2)		DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1905 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 16 ¹ IR 19 ¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 373 IR 377 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Susisiekimo ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis) ☐ Grąžinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Vadovaujantis Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo (toliau – GTESĮ) nuostatomis, geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) geležinkelių transporto darbuotojai privalo mokytis GTESĮ nustatyta tvarka pripažintuose mokymo centruose, išlaikyti GTESĮ nustatyta tvarka pripažintuose egzaminavimo centruose egzaminus ir vykdyti veiklą tik įgiję fizinio asmens, kurio darbas tiesiogiai susijęs su geležinkelių transporto eismu, pažymėjimą arba fizinio asmens, kurio darbas netiesiogiai susijęs su geležinkelių transporto eismu, pažymėjimą arba krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovo pažymėjimą. Tačiau ši tvarka nebeatitinka Europos Komisijos ir Europos Sąjungos geležinkelių agentūros (toliau – Agentūra) formuojamos liberalesnės geležinkelių transporto eismo saugos politikos krypties, pagal kurią pasitikima geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) sąmoningumu, branda ir gebėjimu nustatyti savo veikloje kylančius pavojus bei priimti sprendimus dėl reikalingų priemonių geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti.

2022 m. lapkričio 23 d. Lietuvai skirtoje nuomonėje Agentūra nurodė, kad Lietuvos teisės aktuose nustatytas geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) geležinkelių transporto darbuotojų mokymų, jų žinių ir įgūdžių vertinimo teisinis reglamentavimas neatitinka naujausių Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

GTESĮ pakeitimo įstatymo projektu siekiama liberalizuoti darbuotojų, atliekančių geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis, išskyrus traukinio mašinistus, mokymo turinio, žinių ir įgūdžių įvertinimo tvarką.

GTESĮ pakeitimo projekte siūlomos šios priemonės:

- įtvirtinti nuostatą, kad patys geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) savo geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemose (toliau – SVS) nustato geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis, eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atliekančių geležinkelių transporto darbuotojų funkcijas ir pareigys, taip pat jų mokymo tvarką, mokymo turinį ir kompetencijos įrodymus;

- palikti galimybę eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atliekantiems darbuotojams ir toliau mokytis GTESĮ nustatyta tvarka pripažintuose mokymo centruose ir laikyti egzaminus GTESĮ nustatyta tvarka pripažintuose egzaminavimo centruose, įgyti asmens, dirbančio pavojingojoje geležinkelio zonoje, pažymėjimą ir (arba) krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovo pažymėjimą, jeigu to pageidauja patys svarbias užduotis atliekantys darbuotojai;

- palikti įpareigojimą fiziniams asmenims, kurie nėra geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) darbuotojai, tačiau pageidauja dirbti pavojingojoje geležinkelio zonoje ar įgyti teisę vadovauti vykdyti krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbams, įgyti atitinkamus pažymėjimus. Kadangi šie asmenys nėra geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) darbuotojai ir jiems netaikomos SVS nurodytos priemonės, geležinkelių transporto darbuotojų pažymėjimų įgijimo tvarka

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

užtikrins, jog asmenys būtų ne mažiau kompetentingi nei geležinkelių transporto eismo saugai svarbias užduotis atliekantys geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir geležinkelio įmonių (vežėjų) darbuotojai;

- papildyti GTESĮ nauju 16^l straipsniu, skirtu reglamentuoti siaurąjį geležinkelį ir tinkamai atspindėti jo specifiką. Atsižvelgiant į kitokio pločio vėžių geležinkelių infrastruktūros ypatumus (vėžės plotį, geležinkelių riedmenis, traukinių eismo intensyvumą, traukinių greitį ir kt.), GTESĮ 16^l straipsnyje nurodoma, kad kitokio nei 1 435 mm ir 1 520 mm pločio vėžių geležinkelių tinklo techninius ir eismo saugos reikalavimus nustato susisiekimo ministras, eismo organizavimo kitokio pločio vėžės geležinkelių infrastruktūroje tvarką – kitokio pločio vėžės geležinkelių tinklo valdytojas.

Priėmus GTESĮ pakeitimo įstatymo projektą, geležinkelio įmonės (vežėjai) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojai negalės tiesiog atsisakyti geležinkelių transporto darbuotojų mokymo ir egzaminavimo centruose. Keisdami geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atliekančių darbuotojų kompetencijų valdymo sistemą, geležinkelio įmonės (vežėjai) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojai privalės atlikti rizikos vertinimą ir, jeigu nuspręs atsisakyti darbuotojų mokymo ir egzaminavimo centruose, turės savo SVS nustatyti kompensuojančias ir darbuotojų kompetenciją išlaikančias priemones. SVS siūlomų pakeitimų tinkamumą teisės aktų nustatyta tvarka įvertins geležinkelių transporto eismo saugos institucija.

Geležinkelio įmonės (vežėjai) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojai neprivalės keisti darbuotojų kompetencijų valdymo sistemos, kokia šiuo metu yra nustatyta jų SVS, galės ir toliau mokyti savo geležinkelių transporto darbuotojus mokymo centruose, egzaminuoti egzaminavimo centruose ar nustatyti reikalavimą turėti pažymėjimus – tik turės galimybę ir patys nusistatyti mokymo tvarką.

Anot Susisiekimo ministerijos, mažesnėms geležinkelio įmonėms (vežėjams) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojams galimai bus racionaliau toliau svarbias užduotis atliekančius savo darbuotojus mokyti ir egzaminuoti centruose nei patiems rengti mokymo programas, įdarbinti egzaminuotojus ir pan.

Susisiekimo ministerijos vertinimu, GTESĮ pakeitimo įstatymo projektu siūlomi minimaliausi, kiek įmanoma, ir subalansuoti geležinkelių transporto darbuotojų, kurie atlieka geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis, mokymo turinio, žinių ir įgūdžių įvertinimo tvarkos pakeitimai.

Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektu siekiama suderinti ANK vartojamas sąvokas su GTESĮ projektu.

Anot rengėjų, GTESĮ pakeitimo projektu ir ANK projektu siūlomų pakeitimų įgyvendinimas esminės įtakos ir neigiamų pasekmių verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės, ūkio subjektai prisitaikymo išlaidų nepatirs.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Priėmus GTESĮ turės būti pakeisti atitinkami susisiekimo ministro ir Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus įsakymai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Istatymų projektai buvo du kartus pateikti derinti Teisingumo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos transporto saugos administracijai, Lietuvos privačių geležinkelių įmonių asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Geležinkelių įmonių asociacijai, Geležinkelių paslaugų įmonių asociacijai, AB „Lietuvos geležinkeliai“, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir geležinkelių transporto darbuotojų mokymo ir egzaminavimo paslaugas teikiantiems mokymo ir egzaminavimo centrams.

Vidaus reikalų ministerija ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba raštu informavo, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Istatymų projektų neturi. Susisiekimo ministerija nurodo, kad GTESĮ pakeitimo įstatymo projektas buvo patikslintas atsižvelgiant į visas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabas. Pastabų dėl ANK pakeitimo įstatymo projekto negauta.

UAB „Geležinkelio produkcijos atitikties vertinimo centras“, UAB „Geltransa“ ir UAB „Transachema“ kartu pateiktos pastabos papildomai aptartos 2024-04-11 d. susitikime ir įvertintos derinimo pažymoje.

Teikiami pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas patikslinti Projektai.

PAŽYMA PARENGĖ

Arvydas Nevas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas